

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ АВІАЦІЙНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ЕКОНОМІКИ ТА БІЗНЕС-АДМІНІСТРУВАННЯ
КАФЕДРА ЕКОНОМІКИ ПОВІТРЯНОГО ТРАНСПОРТУ

ДОПУСТИТИ ДО ЗАХИСТУ

Завідувач випускової кафедри

_____ Олена АРЕФ'ЄВА
"_____" _____ 2022 р.

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

(ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА)

ЗДОБУВАЧА ОСВІТНЬОГО СТУПЕНЯ МАГІСТР
СПЕЦІАЛЬНОСТІ 051 «ЕКОНОМІКА»
ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА «ЕКОНОМІКА ПІДПРИЄМСТВА»

Тема: «Організаційно-економічне забезпечення управління якістю послуг
транспортного підприємства»

Виконавець: Склярчук Максим Олександрович

Керівник: к.е.н., доцент Андрієнко Марія Михайлівна

Нормоконтролер: к.е.н., старший викладач Сафонік Н.П.

КИЇВ 2022

НАЦІОНАЛЬНИЙ АВІАЦІЙНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Факультет економіки та бізнес-адміністрування
Кафедра економіки повітряного транспорту
Спеціальність: 051 «Економіка»
Освітньо-професійна програма: «Економіка підприємства»

ЗАТВЕРДЖУЮ
Завідувач випускової кафедри
_____ Олена АРЕФ'ЄВА
«___» _____ 2022 р.

ЗАВДАННЯ
на виконання кваліфікаційної роботи
Склярчука Максима Олександровича

(П.І.Б. здобувача)

1. Тема роботи «Організаційно-економічне забезпечення управління якістю послуг транспортного підприємства» затверджена наказом ректора від 26.08.2022 р. № 1128/ст.
2. Термін виконання роботи: з 26.09.2022 р. по 30.11.2022 р.
3. Вихідні дані роботи: плани, звіти, фінансова звітність, законодавчі та нормативні акти, статистичні дані, наукові та методичні праці вітчизняних та зарубіжних вчених, електронні інформаційні джерела.
4. Зміст пояснювальної записки: вступ; теоретико-методологічні основи організаційно-економічного забезпечення управління якістю послуг транспортного підприємства; аналіз організаційно-економічного забезпечення управління послуг ДП МА «Бориспіль»; пропозиції щодо підвищення якості послуг транспортного підприємства; висновки; список використаних джерел.
5. Перелік обов'язкового ілюстративного матеріалу: сутність якості; класифікація показників якості; функції управління якістю послуг аеропорту; принципи управління якістю послуг аеропортів; оцінка якості послуг аеропортів; показники доходності та прибутковості аеропортів; пасажиропотоки аеропортів; напрями розвитку аеропорту Бориспіль, модель механізму управління ефективністю використання інтелектуального потенціалу працівників, напрями розвитку інтелектуального потенціалу підприємства.

6. Календарний план-графік

№ пор.	Завдання	Термін виконання	Підпис керівника
1.	Видача завдання	26.09.2022	
2.	Збір та оброблення статистичної інформації	27.09.2022-30.09.2022	
3.	Вивчення стану проблем, опрацювання джерел	01.10.2022-09.10.2022	
4.	Дослідити теоретичні основи сутності забезпечення управління якістю послуг транспортного підприємства	10.10.2022-20.10.2022	
5.	Провести аналіз виробничо-господарської діяльності ДП «МА Бориспіль»	21.10.2022-31.10.2022	
6.	Визначити основні заходи щодо підвищення якості послуг транспортного підприємства	01.11.2022-13.11.2022	
7.	Написання вступу та висновків	14.11.2022-15.11.2022	
8.	Оформлення пояснювальної записки, графічного матеріалу, підготовка доповіді, передзахист	16.11.2022-20.11.2022	
9.	Проходження нормоконтролю, перевірка на плагіат, оформлення документів до захисту, рецензування роботи, подання роботи на кафедрі	14.11.2022-21.11.2022	

7. Дата видачі завдання: 26.09.2022 р.

Керівник кваліфікаційної роботи _____ Андрієнко М.М.
(підпис керівника) (П.І.Б.)

Завдання прийняв до виконання _____ Склярчук М.О.
(підпис здобувача) (П.І.Б.)

ЗМІСТ

ВСТУП	6
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ ОРГАНІЗАЦІЙНО-ЕКОНОМІЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ ПОСЛУГ ТРАНСПОРТНОГО ПІДПРИЄМСТВА	9
1.1. Економічне розуміння сутності якості та її особливостей.....	9
1.2. Теоретичні підходи до визначення основ організаційно-економічного забезпечення якості обслуговування споживачів послуг транспортного підприємства	20
1.3. Науково-методичні підходи до визначення якості послуг транспортного підприємства.....	28
Висновки до першого розділу.....	37
РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ ОРГАНІЗАЦІЙНО-ЕКОНОМІЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ ПОСЛУГ ДЕРЖАВНОГО ПІДПРИЄМСТВА «МА БОРИСПІЛЬ»	38
2.1. Організаційно-економічна характеристика Державного підприємства МА «Бориспіль»	38
2.2. Економічна оцінка якості послуг Державного підприємства МА «Бориспіль»	49
2.3. Аналіз ефективності виробничо-господарської діяльності Державного підприємства МА «Бориспіль».....	63
Висновки до другого розділу.....	72
РОЗДІЛ 3. ПРОПОЗИЦІЇ ЩОДО ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ ПОСЛУГ ТРАНСПОРТНОГО ПІДПРИЄМСТВА	73
3.1. Організаційні та економічні складові забезпечення якості послуг транспортного підприємства	73
3.2. Сучасні технології обслуговування пасажирів в аеропортах	81
3.3. Ефективність розвитку якості обслуговування пасажирів в аеропорту за допомогою системи «SmartGate»	92
Висновки до третього розділу.....	99
ВИСНОВКИ	100
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	102
ДОДАТКИ	108

РЕФЕРАТ

Пояснювальна записка до кваліфікаційної роботи «Організаційно-економічне забезпечення управління якістю послуг транспортного підприємства» 107 с., 25 рис., 17 табл., 52 літературних джерел, 1 додаток.

ІНТЕЛЕКТУАЛЬНИЙ ПОТЕНЦІАЛ, ПРАЦІВНИКИ, РОЗВИТОК ПЕРСОНАЛУ, ПІДПРИЄМСТВО, КОМПЕТЕНЦІЇ, УМІННЯ, ЗНАННЯ.

Об'єкт дослідження – якість послуг транспортного підприємства, предмет дослідження – процеси організаційно-економічного забезпечення управління якістю цих послуг.

Мета кваліфікаційної роботи – аналіз організаційно-економічного забезпечення управління якістю послуг транспортного підприємства.

Серед методів аналізу економічної інформації головними були: сучасні фундаментальні положення економічної теорії, економічні категорії та закони економічного розвитку виробничих систем.

Методологічну основу дослідження склали сучасні методи, які застосовуються в економічній науці – науковий, історичний, емпірично-науковий, статистичний, дослідницький, логічний, мікроекономічний аналіз.

Наукова новизна одержаних результатів полягає в систематизації складових, що лежать в основі організаційно-економічного забезпечення управління якістю послуг та на основі яких побудовано логічну схему даного процесу.

Значущість виконаної роботи та висновки полягають у вдосконаленні логічної схеми організаційно-економічного забезпечення управління якістю послуг транспортного підприємства.

Рекомендації щодо використання результатів є позитивними для тих підприємств авіаційного транспорту, які значну увагу приділяють якості наданих послуг.

ВСТУП

Державне підприємство «Міжнародний аеропорт «Бориспіль» надає послуги з перевезення пасажирів, вантажів та пошти. Клієнтами аеропорту можуть бути як авіакомпанії, так і неавіакомпанії, галузі діяльності можуть бути авіаційними або неавіаційними, а послуги мають бути регулярними та безпечними. Типи продуктів аеропорту включають пасажирські перевезення, вантажі, багаж, пошту та наземні послуги літаків.

Провідною компанією, що надає подібні послуги в Україні, є ДП «Бориспіль», членом таких асоціацій та організацій: 1. Організація міжнародних аеропортів Європейського регіону. 2. Асоціація «Аеропорт Цивільної Авіації України» 3. Українська Готельна Асоціація та Готельна Асоціація. 4. Український інститут якості. 5. МКК Український національний комітет. 6. Спілка українських бізнесменів і підприємців.

На сьогоднішній день ДП «Бориспіль МА» не входить до складу холдингової компанії та не бере участі у справі, що викликає занепокоєння.

Основні питання, які вирішують члени АСІ в європейському регіоні:

Члени асоціації «Аеропорти цивільної авіації України» мають право знайомитися з найкращим у світі та його практиками, аналізувати свою діяльність, можливість вдосконалюватися та підвищувати професіоналізм співробітників, проводити рекламні кампанії компанії тощо. Члени Української Готельної Асоціації та Готельної Асоціації проводять рекламно-інформаційні кампанії з поширення послуг відомих готельних комплексів та надають інші послуги: юридичні, системні, інституційні та ін. Може працювати над організацією та проведенням виставок, конференцій, семінарів. та вирішення актуальних проблем обслуговування в українських аеропортах.

Члени Національного комітету ICC Ukraine мають право приймати та впроваджувати кращі практики у своїй роботі. Аеропорти можуть співпрацювати безпосередньо та зі всесвітньо відомими компаніями на цій

дощі. Скористайтеся послугами міжнародних експертів у цій галузі, отримуйте своєчасну інформацію в режимі он-лайн для всіх учасників, рекламуюте свою компанію та збільшуйте шанси отримати конкурентну перевагу. Отримувати дохід від інвестицій тощо.

Члени Співки промисловців і підприємців України мають право підвищувати конкурентоспроможність ринку окремих послуг, право звертатися до головних засобів масової інформації, право звертатися до обласних та обласних адміністрацій, отримувати відповідну юридичну допомогу мають права, тощо

Оскільки перевірна робота зосереджена на питаннях якості, розглянемо їх більш детально. Зараз членами Української асоціації якості є понад 400 відомих українських і зарубіжних компаній і понад 1000 провідних виробників, вчених і експертів у сфері якості з України, країн СНД та Європи. З 1996 року Український інститут якості є членом Європейського інституту якості. Як член Європейської асоціації якості, UAA відповідає за представництво України та організацію національних і міжнародних заходів з питань якості.

ДП МА «Бориспіль» стало переможцем національного конкурсу якості у 1998 році та Європейського конкурсу якості за моделлю EROM у 2001 та 2005 роках і входить до каталогу кращих європейських компаній. Крім того, МА «Бориспіль» є активним членом міжнародних та національних професійних асоціацій, Міжнародної ради аеропортів, Організації роботодавців транспортних підприємств та Асоціації платників податків України.

МА Бориспіль у своїй діяльності дотримується наступних стандартів і практичних рекомендацій: IATA, ICAO тощо.

Державний міжнародний аеропорт «Бориспіль» є найбільшим і найбільш завантаженим аеропортом України, який обслуговує велику кількість авіапасажирів та здійснює перевезення вантажів.

Завдяки розташуванню на перехресті транспортних шляхів з Азії в Європу та Америку, близькості до української столиці, сучасній інфраструктурі

та реалізації стратегії «хабового розвитку» попит на послуги аеропорту зростає з кожним роком.

Тому на сучасному етапі розвитку послуг українських аеропортів тема кваліфікаційної роботи є актуальною та необхідною.

Об'єктом дослідження є служби міжнародних аеропортів, виробничо-господарська діяльність яких пов'язана із здійсненням якісних послуг з основної та неосновної діяльності.

Предметом дослідження є аналіз та оцінка рівня якості обслуговування в міжнародних аеропортах та визначення напрямку розвитку якості обслуговування клієнтів, що надаються транспортною компанією.

Метою кваліфікаційної роботи є аналіз економічної сутності якості, факторів, що впливають на якість аеропортових послуг, рівня якості обслуговування державного підприємства Міжнародного аеропорту «Бориспіль» та визначення напрямків подальшого розвитку.

Методи дослідження - науковий, історичний, емпіричний, статистичний, дослідницький, теоретичний, мікроекономічний аналіз.

Отримані результати є логічними рішеннями щодо вдосконалення організації та економічного управління якістю обслуговування споживачів транспортних послуг.

Галузь застосування і ступінь впровадження матеріалів кваліфікаційної роботи – матеріал кваліфікаційної роботи може використовуватися авіаперевізниками, які надають авіапасажирські послуги, перевозять вантажі та пошту, і приділяють велике значення якості наданих послуг.

Кваліфікаційна робота на тему «Організаційно-економічне забезпечення управління якістю послуг транспортного підприємства» складається із трьох розділів, в кожному по три підрозділи, 107 с., 27 рис., 17 табл., 52 літературних джерел, 1 додаток.

ВИСНОВКИ

Щоб підвищити свою конкурентоспроможність на ринку послуг авіап перевезень, компанії повинні приділяти особливу увагу питанням якості. Стандарти надання послуг аеропорту існували завжди, але сучасні умови вимагають переходу до особливих методів управління аеропортом, які зосереджені на двох основних цілях: якості та пасажирів. Надання якісних послуг усім типам пасажирів і контактів (авіакомпанії, служби зустрічі та супроводу пасажирів, експедитори та брокери, франчайзі тощо) є перевагою перед конкурентами, що забезпечує довгострокове партнерство, тобто виправдовує їхні очікування під час створення.

Міжнародний стандарт ISO 9001 містить вимоги до виробничих процесів, послуг і загальних систем. Якість продукції та технологічний процес означають відповідність рекомендованим вимогам.

Якість послуг, що надаються, впливає на задоволеність клієнтів, що призводить до розширення ринку, появи нових клієнтів і довгострокової співпраці з клієнтами.

Комплексна оцінка показників якості транспортних послуг споживачам базується на визначенні показників якості доставки вантажів будь-яким видом транспорту на основі показників першого рівня, тобто показників у вигляді співвідношень фактичних значень з нормативним значенням.

За даними Міжнародної ради аеропортів Європи (ACI Europe), ДП МА «Бориспіль» очолює рейтинг розвитку великих європейських аеропортів за підсумками 2018 року. Компанія (Київ Бориспіль – «КВР») займає перше місце серед європейських груп аеропортів, які обслуговують від 10 до 25 мільйонів пасажирів. Постійне зростання кількості пасажирів, для залучення нових авіакомпаній. У 2018 році аеропорт прийняв 10 нових авіакомпаній.

Державний міжнародний аеропорт «Бориспіль» у 2021 році прийняв 9 млн. 433 тис. пасажирів, у тому числі на регулярних рейсах – 8 млн. 797,8 тис.,

на нерегулярних – 635,2 тис. Кількість пасажирів відновилося на 62% порівняно з до кризовим 2019 роком. У 2021 році буде здійснено 75 854 рейси (з них 64 507 міжнародних та 11 347 внутрішніх), 68,5% від 2019 року.

Генеральний директор аеропорту «Бориспіль» Олексій Дубревський зазначив, що авіакомпанії та аеропорти навчилися працювати в умовах пандемії та управляти надзвичайними ситуаціями.

Зараз до аеропорту входять 38 авіакомпаній, 9 з яких є новими на ринку та 12 нових авіакомпаній зі 117 існуючих напрямків. Топ туристів у 2021 році – Туреччина – 24% та Єгипет – 18%.

У першу десятку міст за кількістю пасажирів увійшли Анталія, Шарм-ель-Шейх, Хургада, Стамбул, Дубай, Тель-Авів, Амстердам, Даламан, Анкара та Одеса. Загалом у ці країни побували 52% туристів.

У 2021 році вантажообіг досяг чотирирічного максимуму в 45 675 тонн, що на 8,7% більше, ніж у 2019 році. Обсяг пошти склав 6828 тонн, що становить 69,5% до показника 2019 року.

Запропонована система «SmartGate» є автоматизованою та скорочує час проходження паспортного контролю, тому з урахуванням усіх отриманих результатів можна розрахувати, наскільки можна скоротити час очікування за допомогою цієї системи.

За допомогою системи «SmartGate» час імміграції пасажирів становить 18 секунд, у порівнянні з 5 хвилинами для звичайної імміграції за участю митників.

Проходження паспортного контролю в аеропорту «Бориспіль» можна вважати багатоканальною СМО з чергами та обмеженими чергами.

Важливу роль у системі очікування відіграють так звані «правила черги». Заявки на послуги можна подавати в порядку черги, випадкової та неструктурованої. За допомогою системи «SmartGate» час імміграції пасажирів становить 18 секунд, у порівнянні з 5 хвилинами для звичайної імміграції за участю митників.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Господарський кодекс України від 16.01.2003 №436-IV. URL: zakon1.rada.gov.ua. (дата звернення: 18.11.2022).
2. Андрієнко М. М. Якість транспортних послуг – критерій ефективного обслуговування споживачів. *Вісник економіки і промисловості*. 2004. С. 210-213. URL: <https://dspace.nau.edu.ua/bitstream/NAU/28239/1/%D0%90%D0%BD%D0%B4%D1%80%D0%B8%D0%B5%D0%BD%D0%BA%D0%BE%203.pdf> (дата звернення: 18.11.2022).
3. Андрієнко М.М. Основи забезпечення якості транспортних послуг. *Економічні інновації*. 2016. № 62. С. 57-64. URL: <http://eijournal.com/index.php/journal/issue/view/issue62> (дата звернення: 18.11.2022)
4. Ареф'єва О. В., Васюткіна Н. В. Управління підприємством в теорії фірми. *Інвестиції: практика та досвід*. 2013. № 24. С. 60-65.
5. Ареф'єва О.В., Сімкова Т.О., Лисиця Ю.Б. Організаційно-економічне забезпечення управління якістю послуг авіатransпортних підприємств // *БИ*. 2018. №12 (491). URL: <https://cyberleninka.ru/article/n/organizatsiyno-ekonomichne-zabezpechennya-upravlinnya-yakistyu-poslug-aviatransportnih-pidpriemstv> (дата звернення: 18.11.2022).
6. Ареф'єва О. В., Запорожець Т.С. Підхід до формування конкурентоспроможності господарського потенціалу підприємства *Проблеми підвищення ефективності інфраструктури*. 2012. № 35. URL: <http://ecobio.nau.edu.ua/index.php/PPEI/article/view/3063> (дата звернення 02.10.2022)
7. Ареф'єва О. В. Інноваційні імперативи формування економічної безпеки машинобудівних підприємств. *Проблеми системного підходу в економіці*. 2014. Випуск 50. С. 132-142.

8. Афанасьев Н.В., Рогожин В.Д., Рудыка В.И. Управление развитием предприятия : монография. Х.: ИД «ИНЖЭК», 2002. 184 с.
9. Бестужева С.В. Комплексний підхід до формування системи показників оцінки усталеного розвитку зовнішньоекономічної діяльності. *Економічний простір*: 2009. № 21. 336 с.
10. Бичківський Р. Управління якістю: навч. посіб. ДУ «Львівська політехніка», 2004. 329 с.
11. Герасичук В.Г. Стратегічне управління підприємством. Графічне моделювання. К.: КНЕУ, 2000. 360 с.
12. Горицкая Н. Комплексный финансовый анализ деятельности предприятия. *Справочник экономиста*. 2006. №6. С. 66–72.
13. Друкер Питер Ф. Задачи менеджмента в XXI веке. К.: Издательский дом «Вильямс», 2001. 270 с.
14. Державна служба статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/> (дата звернення: 18.11.2022).
15. Економічна енциклопедія у трьох томах. Голова редакційної ради Гаврилишин Б.Д. К.: Видавничий центр «Академія», 2002. Т. 3. 952 с.
16. Економічний аналіз: навч. посібник / М.А. Болух, В.З. Бурчевський, М.І. Горбатюк та ін.; за ред. акад. НАНУ, проф. М.Г. Чумаченка. 2-ге вид., перероб. і доп.. К.: КНЕУ, 2003. 556 с.
17. Економічна енциклопедія у трьох томах. Голова редакційної ради Гаврилишин Б.Д. К.: Видавничий центр «Академія», 2002. Т. 3. 952 с.
18. Енциклопедія бізнесмена, економіста, менеджера / за ред. Р. Дяківа. К: Міжнародна економічна фундація, 2000. 704 с.
19. Івченко А.О. Тлумачний словник української мови. Харків : Фоліо, 2004. С. 185.
20. Коваленко Н.В. Організаційне забезпечення управління розвитком підприємств: цілі, принципи, функції та завдання. *Вчені записки таврійського національного університету імені В.І. Вернадського серія: економіка і управління*. 2019. № 30(69). 4. С. 69-77.

21. Загородній А.Г., Вознюк Г.Л., Смовженко Т.С. Фінансовий словник. 4-те вид., випр. та доп. К.: Т-во «Знання», КОО; Вид-во Львів. банк. ін-ту НБУ. 566 с.

22. Запорожець В. Аеропорт: організація, технологія, безпека. М. Шматько. К.: Дніпро, 2002. 168.

23. Захарчин, Г. М. Механізм формування організаційної культури машинобудівного підприємства: монографія. Л.: Вид-во Нац. ун-ту «Львів. Політехніка», 2009. 276 с.

24. Звіт про діяльність Державної авіаційної служби України за 2021 рік. URL: <https://www.kmu.gov.ua/storage/app/sites/1/17-civik-2018/zvit2021/zvit-derjavia-2021.pdf> (дата звернення: 18.11.2022).

25. Ілляшенко С.М. Управління інноваційним розвитком: Навчальний посібник. 2-ге вид., перероб. і доп. Суми: ВТД «Університетська книга»; К.: Видавничий дім «Княгиня Ольга», 2005. 324. с.

26. Коваленко Н.В. Система управління розвитком підприємства та її складники. *Проблеми системного підходу в економіці*. 2019. № 4(72). С. 98-108.

27. Коваленко Н.В. Методологічні засади систематизації методів управління розвитком підприємств. *Бізнес-навігатор: науково-виробничий журнал*. 2019. № 4(5). С. 73-80.

28. Коробов М.Я. Фінансово-економічний аналіз підприємства. К.: Т-во «Знання», КОО, 2000. 378 с.

29. Кіндрацька Г.І., Білик М.С., Загородній А.Г. Економічний аналіз: теорія і практика. Львів: Магнолія 2006, 2007. 440 с.

30. Кизим М.О., Пилипенко А.А., Зінченко В.А. Збалансована система показників : монографія. Харків: ВД «ІНЖЕК», 2007. 192 с.

31. Кулаєв Ю. Ф Экономика гражданской авиации Украины: монография. К.: Феникс, 2004. 667 с.

32. Мельник О.Г. Діагностика діяльності машинобудівного підприємства на засадах системи економічних індикаторів: монографія. Львів: Видавництво ДП «Видавничий дім «Укрпол», 2009. 188 с.

33. Міщенко А.П. Стратегічне управління: навч. посібн. Дніпропетровськ : Вид-во ДУЕП, 2003. 261 с.

34. Нивен Пол Р. Сбалансованная система показателей – шаг за шагом: максимальное повышение эффективности и закрепление полученных результатов: пер. с англ. Днепропетровск: Баланс-Клуб, 2003. 328 с.

35. Новий тлумачний словник української мови / Уклад.: В. Яременко, О. Сліпушко. К.: «Аконіт», 2001. 864 с.

36. Основи комплексного управління якістю / Є. Ланциські, Х. Янушек та ін.; пер. з пол. К.: КНЕУ, 2006. 289 с.

37. Павловська О.В., Притуляк Н.М., Невмержицька Н.Ю. Фінансовий аналіз: Навч.-метод. Посібник для самост. вивч. дисц. К.: КНЕУ, 2002. 388 с.

38. Про схвалення Концепції розвитку міжнародного аеропорту «Бориспіль» на період до 2045 року URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/293-2019-%D1%80> (дата звернення: 18.11.2022)

39. Перерва П.Г. Економіка та організація інноваційної діяльності : підручник. Харків : НТУ «ХПІ», 2008. 1080 с.

40. Проскурович О.В., Шклярчук О.П. Аналіз проблем та шляхів підвищення конкурентоспроможності ринку авіаційних перевезень України. *Вісник Хмельницького національного університету*. 2014. №4. Том.2. С.63-66.

41. Рудинская Е.В., Яромич С.А. Корпоративный менеджмент: учебное пособие. К.: КНТ; Эльга-Н, 2008. 416 с.

42. Соколова Ксенія. Нетиповий приклад «Борисполю»: як зробити державне підприємство прибутковим. URL: <http://www.rbc.ua/rus/analytics/netipichnyu-primer-borispolya-sdelat-gospredpriyatie-1445514630.html> (дата звернення: 18.11.2022).

43. Шаповал М.І. Менеджмент якості: підручник / М.І. Шаповал. К.: КОО Т-ва «Знання», 2007 457 с.

44. Экономика и управление инновационной деятельностью: учебник / под ред. проф. Перервы П.Г., проф. Вороновского Г.К., проф. Меховича С.А., проф. Погорелова Н.И. Харьков: НТУ «ХПИ», 2009. 1203 с.

45. Державна служба статистики. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/> (дата звернення 02.10.2022)

46. Zvit-pro-upravlinnya-DPMA-Boryspil-2018.pdf. URL: <https://kbp.aero/wp-content/uploads/2019/05/Zvit-pro-upravlinnya-DPMA-Boryspil-2018.pdf> (дата звернення: 18.11.2022).

47. Пасажиропотік МА «Бориспіль». URL: https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%9C%D1%96%D0%B6%D0%BD%D0%B0%D1%80%D0%BE%D0%B4%D0%BD%D0%B8%D0%B9_%D0%B0%D0%B5%D1%80%D0%BE%D0%BF%D0%BE%D1%80%D1%82_%C2%AB%D0%91%D0%BE%D1%80%D0%B8%D1%81%D0%BF%D1%96%D0%BB%D1%8C%C2%BB.

48. Звіт про виконання фінансових планів суб'єктів господарювання державного сектору економіки. URL: <https://data.gov.ua/dataset/a26a0293-2c85-4663-a764-89043694793d> (дата звернення: 18.11.2022).

49. Звіт ДП МА Бориспіль за 2020 рік. URL: <https://kbp.aero/wp-content/uploads/2021/06/Finansova-zvitnist-DP-MA-Boryspil-za-2020-rik.pdf>.

50. Звіт незалежного аудитора. URL: https://kbp.aero/wp-content/uploads/2021/06/Zvit-nezalezhnogo-audytora-za-MSFZ_2020.pdf (дата звернення: 18.11.2022).

51. Аеропорт «Бориспіль» за рік обслужив на 4,2 млн. пасажирів більше, ніж у 2020. URL: https://lb.ua/economics/2022/01/10/502756_aeroport_borispil_rik_obslyzhiv.html#:~:text=%22%D0%94%D0%B5%D1%80%D0%B6%D0%B0%D0%B2%D0%BD%D0%B5%20%D0%BF%D1%96%D0%B4%D0%BF%D1%80%D0%B8%D1%94%D0%BC%D1%81%D1%82%D0%B2%D0%BE%20%C2%AB%D0%9C%D1%96%D0%B6%D0%BD%D0%B0%D1%80%D0%BE%D0%B4%D0%BD%D0%B8%D0%B9%20%D0%B0%D0%B5%D1%80%D0%BE%D0%BF%D0%BE%D1%80%D1%82%20%C2%AB,%D1%80%D0%B5%D0%B9%D1%81%D1%96%D0%B2%2C%20635%20200%

20%E2%80%93%20%D0%BD%D0%B5%D1%80%D0%B5%D0%B3%D1%83%D0%BB%D1%8F%D1%80%D0%BD%D0%B8%D1%85. (дата звернення: 18.11.2022).

52. Види діяльності МА «Бориспіль». URL: https://youcontrol.com.ua/catalog/company_details/20572069/ (дата звернення: 18.11.2022).

СКІУАРШУК М. О.